

**Naturskyddsföreningen
Täby**

**PRESENTATION
och
ÅRSPROGRAM augusti 2017–juni 2018**

Vill du bli medlem i Naturskyddsföreningen?

Gå in på <http://taby.naturskyddsforeningen.se/>

Boka i din kalender redan nu det du tycker verkar intressant !

Skicka gärna din e-postadress till
taby.krets@naturskyddsforeningen.se
så har vi möjlighet att sända våra nyheter till dig

Styrelse och funktionärer 2017–2018

Ordförande: vakant

Sekreterare

Kathrin Wemgård, Tfn 732 45 68, Mobil 070-738 79 90, kathrin_wemgard@yahoo.se

Kassör

Anders Wallin, Tfn 732 45 68, Mobil 070-413 52 76, s.anders.wallin@gmail.com

Övriga ledamöter i styrelsen

Einar Fries, Tfn 756 94 44, Mobil 070-669 62 10, einar.fries@gmail.com

Hans-Erik Nordin, Tfn 756 31 32, Mobil 0706-80 50 32, hasse.nordin@hotmail.com

Göran Sandberg, Tfn 510 515 12, Mobil 0730–57 49 61, goran.sandberg66@gmail.com

Suppleanter i styrelsen

Inge-Britt Smedmark, Tfn 758 84 81, Mobil 0708-98 67 27, inge-britt@telia.com

Karl Hellström, Tfn 08-758 79 43, Mobil 0730-39 79 43, karl.hellstrom@telia.com

Klimatgruppen

Einar Fries, Göran Sandberg, Kathrin Wemgård, Per Broman , per.l.broman@hotmail.se

Intresseområden

Fåglar, skog, fågelholkar
Stora träd, ekar, energi
Klimat
Webbplats, energi
Trafik, cykel
Holkhögskolan
Blommor, växter

Kontaktpersoner

Hans-Erik Nordin
Einar Fries
Göran Sandberg
Kathrin Wemgård
Inge-Britt Smedmark
Anders Wallin och Dag Fries tel: 073 200 55 66
Yolanda Karlsson, tel: 072 026 5941

e-post: taby.krets@naturskyddsforeningen.se

Hemsida: <http://taby.naturskyddsforeningen.se/>

Plusgiro: 50 55 06-6

Välkomna!

Lyssna till intressanta föreläsningar och följ med ut i naturen

Täby har en spännande och variationsrik natur. Genom ditt medlemskap i Naturskyddsföreningen har du möjlighet att påverka så att Täby utvecklas varsamt och med hänsyn till sina gröna områden. Du har också möjlighet att delta i aktiviteter och utflykter.

Täby Naturskyddsförening är en lokal krets av Naturskyddsföreningen. Alla Naturskyddsföreningens medlemmar boende i Täby, för närvarande drygt 2200, är automatiskt medlemmar i Täbykretsen. Samtidigt tillhör vi Naturskyddsföreningen i Stockholms län, som vi har nytta av i olika sammanhang.

Vad vi sysslar med framgår av detta programhäfte och vår webbplats <http://taby.naturskyddsforeningen.se/> Vi bevakar efter bästa förmåga de gröna frågorna i Täby och är remissinstans i sådana kommunala ärenden.

Täbykretsen försöker anlägga ett brett klimatperspektiv i många aktuella frågor. Det innebär bland annat att främja verksamheter och planer som minskar användning av fossila bränslen samt även minskar hotet mot biologisk mångfald.

Vid utflykter där samåkning förekommer betalar passagerarna 5: -/mil till bilförarna. Icke medlemmar är välkomna. Alla deltar på egen risk i föreningens arrangemang. För medlemmar i Naturskyddsföreningen finns en gällande olycksfallsförsäkring.

Programpunkter med är lämpliga även för barnfamiljer.

Ibland händer saker snabbt!

*Har du inte fått några **mejl** från oss kan det bero på att vi inte har din aktuella mejladress. Vill du vara med på vår mejllista och ta del av våra extrautskick är det lätt fixat: Mejla till **taby.krets@naturskyddsforeningen.se** så ser vi till att lägga till dig på listan inför framtida utskick.*

Kallelse till årsmöte 2018

Årsmötet äger rum tisdagen den 6 mars kl. 19.00–ca 21.00.

Plats meddelas senare via vår hemsida.

Medlemmar är välkomna att lämna in skriftliga motioner till styrelsen senast den 6 februari.

Dagordning, årsberättelse och övriga handlingar kommer att finnas tillgängliga på årsmötet. Kallelse sker endast på detta sätt.

TNFs hemsida

Titta in på kretsens hemsida <http://taby.naturskyddsforeningen.se/>

Där får du information om TNFs synpunkter på kommunens planer i Täby och kan läsa våra svar till kommunen.

Vi kan glädjande meddela att den haft ca 8500 besökare sen den startades i mars 2014. Vilket innebär cirka 7-10 besökare per dag i snitt.

TNFs samtliga yttranden finns samlade på vår hemsida

<http://taby.naturskyddsforeningen.se/> under fliken ”Yttrande”.

Se även under fliken ”Vi bevakar”, där hittar du ärenden vi håller ett vakande öga på.

Klimatarbete

Naturskyddsföreningen på riksnivå har under flera år arbetat hårt för att påverka svenska myndigheter och allmänheten i frågor som rör den globala uppvärmningen.

Internationella avtal är nödvändiga men – har det visat sig – svåra att förhandla fram i en takt och på ett sätt som denna angelägna fråga egentligen kräver.

Naturskyddsföreningen formulerar tydligt att klimatarbete till mycket stor del handlar om beslut och förändringar som sker lokalt, på läns- och kommunnivå. Sveriges kommuner har stora möjligheter att fatta beslut som beaktar och främjar ett hållbart klimat. Genom sin verksamhet påverkar man även kommuninvånare och företag att fatta egna klimatkloka beslut, man bidrar till att förändra levnadsmönster.

Naturskyddsföreningens Täbykrets har en grupp som arbetar med klimatrelaterade frågor inom vår kommun. Vi arbetar bl.a. med att finna vägar att öka medvetenheten i dessa frågor och att påverka politiska processer genom att möta Täbys politiska partier och tjänstemän.

Inom flera områden bör arbetet bedrivas, det handlar om:

- *Byggande och boende*, t.ex. minskning av koldioxidutsläpp via energisnåla hus, användning av icke-fossila energislag för uppvärmning.
- *Energifrågor*, t.ex. hur Täby i ett långt perspektiv ska försörjas med energi och värme för att minska klimat- och annan miljöbelastning.
- *Transporter*, t.ex. via utvecklad kollektivtrafik, pendelparkeringar och underlättande av cykeltransporter
- *Livsmedelsfrågor*, t.ex. främja matvanor som minskar miljöbelastning, minskat köttätande som kan nås genom att införa ökat antal vegetariska luncher i bl.a. skolor.

Klimatgruppen bedriver även projektverksamhet i Åva gymnasium där syftet är att öka gymnasieungdomars medvetenhet om global uppvärmning. Den ökade medvetenheten ska förhoppningsvis bidra till förändrade levnadsvanor och eventuell vilja att själva delta i arbete att värna klimat och miljö.

Hagby, KVV (kraftvärmeverk)

Lite bakgrund

Under september 2013 framkom att Täby kommun sedan några år tillbaka har haft planer på att förstärka energiproduktionen i Stockholmsregionen genom att anlägga ett kraftvärmeverk (KVV) inom Hagbyområdet i Täby.

Vad har hänt 2014-17

I slutet av april 2014 lämnade TNF in synpunkter på "Förslag till detaljplan Hagby" då vi såg stora brister i underlaget. Planen innebar att ett gigantiskt KVV skulle byggas i Hagby.

I början av juni 2014 kom Länsstyrelsens utlåtande angående Hagby, vilket innebar att Täby kommun beslutade att göra ett s.k. "omtag".

Det planerade KVV lades i malpåse och i slutet av oktober 2014 återkallade E:ON sin ansökan till mark- och miljödomstolen.

I december 2014 fastställde Stadsbyggnadskontoret de nya projektdirektiven för Täbys fjärrvärmeförsörjning, kallat ”omtaget” och under hösten 2015 har kommunen redovisat sin värme-behovsutredning inom projektet ”omtaget”. Därefter har inget hänt men TNF fortsätter att bevaka processen. TNF:s kommentarer återfinns under fliken ”Vi bevakar/ Fjärrvärmen i Täby – omtaget” på hemsidan.

TNFs klimatgrupp avser att även under detta verksamhetsår följa och bevaka E.ONs värmeverk i Arninge, bl.a. med hänsyn till alla de nya bostäderna som ska byggas i området.

Se vidare under fliken ”Yttranden/ E.ONs värmeverk i Arninge” på vår hemsida.

Vi kommer även att följa SÖRABs arbete och planer i och för Hagby.

Energiförsörjning av fastigheter

TNF synpunkter i denna fråga finns under fliken ”Vi bevakar/Energiförsörjning av fastigheter” på vår hemsida.

Skötselåtgärder för ekarna i Viggbyholms ekbacke

Skötselåtgärder för Täbys största bestånd av jätteekar, beläget 400 m söder om Viggbyholms gård, pågår sedan snart 10 år efter samråd med och tillstånd av markägaren. Täby Naturskyddsförening, i nära samverkan med Täby Hembygdsförening och Täby kommun, utför försiktiga åtgärder för att bevara och vidareutveckla denna mer och mer sällsynta biotop för framtiden.

Våra medlemmar och andra intresserade är välkomna att delta i det fortsatta arbetet under hösten 2017 och våren 2018. Du kan lära dig mer om praktiskt naturskyddsarbete, och speciellt om skötsel av ekar.

Kontakta Einar Fries (se sidan 2), eller kom till något av insatstillfällena den 15 oktober och 12 november 2017, och den 11 och 25 mars 2018.

Storstockholms gröna kilar

Storstockholms gröna kilar är beteckningen på de naturområden som ”blivit över” när staden har vuxit utåt längs vägar och järnvägar. I en stjärnformad struktur når de obebyggda områdena ända in mot Stockholms centrala delar. Täby berörs av tre kilar, nämligen Angarnkilen, Bogesundskilen och Rösjökilen och. Alla dessa tre kilar är föremål för mellankommunal samverkan i avsikt att försöka bevara dem så bra som möjligt. Vår förening brukar delta i de möten och aktiviteter som ordnas.

I samarbete med en rad andra organisationer arrangerar Naturskydds-föreningen varje år i maj den s.k. Gröna kilarnas dag på ett antal platser runt Stockholm under parollen *Skydda Stockholms gröna kilar!*

Mindfulness - hämta kraft i naturen

Du är välkommen att delta i våra ledarledda, stilla promenader med mindfulnessövningar och naturupplevelser. Mindfulness i naturen visar hur du där kan hitta avslappning och återhämtning från en stressad vardag. Vi planerar en vandring i början av september, se närmare på vår hemsida.

Täbys fritidskarta och kartor över de gröna kilarna

Kommunen har tagit fram en karta för att visa vägen till en aktiv fritid i Täby. Fritidskartan och en karta över de gröna kilarna finns för avhämtning i receptionen i kommunhuset.

På kommunens hemsida finns det flera olika kartor man kan ladda ner i PDF-format, bl.a. Fritidskartan:

taby.se/Om-Taby/Kartor-och-geografisk-information-GIS/

Vi rekommenderar också ett besök på **naturkartan.se/grona-kilar** som är en guide till naturen i några av Stockholmsregionens gröna kilar.

I Angarnkilen, Bogesundskilen och Rösjökilen presenteras vandringsleder, naturreservat, entréer och besöksvärda platser med vackra bilder och beskrivande texter.

Naturkartan finns även som APP.

Stolpaskogen, Täbys stadsskog

I Stolpaskogen finns en vandringslinga med informationsskyltar och pedagogiskt material för alla åldrar. Karta och informationshäfte finns på kommunens hemsida <http://www.taby.se/> och sök därefter på **Stolpaleden**.

Mörtsjön, upptäck de tre vandringslederna

Upptäck vandringslederna vid Hagby och runt Mörtsjön, totalt ca 15 kilometer. De startar från var sin grön entré/friluftsparkering. Kartor finns på kommunens hemsida <http://www.taby.se/Uppleva-och-gora/Idrott-parker-och-friluftsliv-/motionera-vandra-och-promenera/>

Skogsgruppen

TNF har en skogsgrupp som med jämna mellanrum träffar representanter från Täby kommun för gemensam genomgång av skogen i Täby. Är du intresserad och vill delta så kontakta Hasse Nordin (se sid 2).

Skålhamra kvighage

Täby hembygdsförening och TNF hjälps åt med att röja sly i Skålhamra kvighage under vintern och våren. På sommaren betar det kor där. Är du intresserad och vill delta så kontakta Hasse Nordin (se sid 2). På försommaren ordnar vi en blomstervandring i hagen.

"Bra Miljöval" i Täby

Samhället behöver medvetna konsumenter för att skydda hotade djur, växter och naturtyper. Därför startade Naturskyddsföreningen sin miljömärkning för 25 år sedan. *Bra Miljöval* är den enda märkningen i Sverige som bedrivs av en miljöorganisation.

Idag märker Naturskyddsföreningen produkter och tjänster inom åtta olika verksamhetsområden: Biobränsle, Butiker, El, Försäkringar, Kemiska produkter, Textil, Transporter samt Värme och fjärrkyla. För närvarande är det 767 olika produkter och tjänster som är miljömärkta. På hemsidan <http://www.naturskyddsforeningen.se/bra-miljoval/register> går det att söka på vilka produkter/butiker som är märkta.

Årsprogram augusti 2017–juni 2018

► Augusti–december 2017

Fladdermusguidning

Torsdag den 24 augusti kl. 20.00

Följ med på spaning efter fladdermöss i sena augustikvällen. Hans-Georg Wallentinus delar med sig av sina kunskaper och guidar oss några timmar. Vi kan hoppas få både se och höra de olika fladdermusarter som finns vid Näsby slottspark.

Samling vid grinden vid ingången. Ta gärna med ficklampa och fika.

Mindfulness i naturen

I början av september, exakt datum och plats meddelas senare på vår hemsida.

Lugn vandring någonstans i Täby, under ledning av utbildade mindfulnessguider. Medtag sittunderlag.

Information Irja Nordin tel:7563132

Spaning efter höstens flyttfåglar

Lördag den 7 eller söndagen den 8 oktober kl. 09.00

Vilka fåglar flyttar söderut? Tillsammans med Hasse Nordin tar vi oss upp på Hagbytippens topp för att lära oss allt om flyttfåglar. Ta med fika och kikare om du har.

För anmälan ring Hasse Nordin torsdag den 5 oktober (se sidan 2).

Delta i och lär mer om skötseln av Viggbyholms ekbacke

Söndagarna den 15 oktober och 12 november, kl. 09.30–12.30

Ekbacken ca 400 m söder om Viggbyholms gård är en fin ädel-lövskog, tidigare under igenväxning. Insatserna samordnas av Täby Naturskyddsförening samt Täby Hembygdsförening. Kom med och delta de dagar/tider som passar dig i de välbehövliga men försiktiga skötselåtgärderna i detta för Täby unika bestånd av jätteekar. Teori blandas med praktiskt arbete. Ta med något gott till fikapausen och gärna en såg eller sekator för buskar och grenar. För mer information ring Einar Fries (se sidan 2).

Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke

Söndag den 12 november kl. 09.30–12.30

Se text ovan!

Temakväll: Människans förhållande till naturen

Onsdag den 22 november kl. 19.00 – 21.00

Sedan flera år arrangerar Täbykretsen en föreläsning med global uppvärmning och klimatförändringar som tema. Vi har bjudit in Alf Hornborg som kvällens föreläsare. Alf Hornborg är professor i humanekologi vid Lunds universitet. Humanekologi är studiet av förhållandet mellan människa och natur i olika kulturella sammanhang. Infallsvinklar hämtas främst från antropologi, geografi, sociologi, historia och ekologisk ekonomi.

Alf Hornborg är en ofta anlitad föreläsare. Hos oss ska han beskriva en del av de slutsatser han drar av sin forskning och försöka ge förslag på förändringsstrategier som förhoppningsvis ska innebära att mänskliga samhällen gör kloka vägval i en tid där vi överutnyttjar planetens resurser. Alf Hornborg kommer att presentera tankar som är ovana och för somliga kanske provocerande, men viktiga att ta del av då vårt lokala naturvårdsarbete även påverkas av ovanstående aspekter och perspektiv. Om det här låter lite dunkelt men ändå intressant är det bäst att komma den 22 november för att lyssna och sedan delta i frågestund och diskussion!

Plats: Hörsalen i Tibble gymnasium

Adventskaffe med glögg, lussekatter och bildföredrag

Tisdag den 5 december kl. 19.00–21.00

Kom och prata med andra natur- och miljövänner till adventskaffe med glögg och lussekatter. Kvällens program kommer att meddelas på hemsidan och i Lokaltidningen MittI.

Plats: meddelas senare via vår hemsida.

► Januari–juni 2018

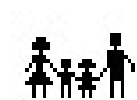
Vad är det egentligen som händer med den svenska skogen?

Måndag den 8 januari kl. 19.00–21.00

Sebastian Kirppu är ett välkänt namn bland skogs- och naturälskare. Hans genuina engagemang inspirerar många och 2014 blev han bland annat framröstad som Lyssnarnas val till sommarpratare i P1.

Vi har bjudit in Sebastian för att dela med sig av sin kunskap om hotet mot naturskogarna och nödvändigheten av stora skogsområden med god biologisk mångfald.

Plats: Hörsalen i Tibble gymnasium

Täbys Holkhögskola

Söndag den 18 februari kl. 10.00–12.00

Vi håller oss inomhus och snickrar holkar av olika slag. Du är välkommen oavsett ålder och erfarenhet av snickrande. Det blir en fortsättning på tidigare uppskattade träffar och nu ger vi oss på lite olika typer av holkar!

Vill du snickra en holk för mesar, fladdermöss eller kanske bin?

Hasse berättar om olika önskemål när det gäller boende i naturen.

Målet är att alla har en färdig holk med sig hem. Ta med något gott till fikapausen. Antalet deltagare är begränsat, plats meddelas vid anmälan. Anmälan senast måndag den 5 februari till Hasse Nordin (se sidan 2).

Delta i och lär mer om skötseln av Viggbyholms ekbacke

Söndagarna den 11 och 25 mars, kl. 09.30–12.30

Vi fortsätter höstens arbete i detta för Täby unika bestånd av jätteekar, som finns ca 400 m söder om Viggbyholms gård. Det är en värdefull ädellövskog, som har hotats av igenväxning.

Arbetet med de försiktiga skötselåtgärderna samordnas av Täby Naturskyddsförening och Täby Hembygdsförening. Kom med och delta de dagar som passar dig!

Ta med något gott till fikapausen och gärna en såg eller sekator för buskar och grenar. För mer information ring Einar Fries (se sidan 2)!

Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke

Söndag den 25 mars kl. 09.30–12.30, se text ovan.

ÅSMÖTE

Tisdag den 6 mars kl. 19.00–ca 21.00

Vi återkommer med ämnet till kvällens program. Detta kommer att meddelas på hemsidan och i Lokaltidningen Mitt i. Efter program och kaffe och hembakat följer årsmötet som är öppet för alla medlemmar. Välkomna! Motioner ska lämnas till styrelsen senast den 6 februari 2018.
Plats: Meddelas senare via vår hemsida

Lär dig att känna igen de vanligaste fåglarna

Lördag den 12 eller söndag den 13 maj kl. 10.00–12.00

Nybörjare i fågelskogen? Då är du välkommen att följa med Hasse Nordin på en introduktionsutflykt till fåglarnas spännande värld. Här lär vi oss att se skillnad på talgoxe och blåmes, vi lär oss att känna igen de vanligaste fågellätena och övar oss i att hitta fåglarna med kikaren. Ta gärna med dig en kikare om du har, annars får du låna en och provkika i Hasses tubkikare. Ta med något gott till fikarasten. Vi träffas vid Ullna Strand.
Anmälan till Hasse Nordin torsdag den 10 maj (se sidan 2).

Gröna kilarnas dag

Söndag den 13 maj och/eller den 20 maj, ordnas i samarbete med annan krets, se hemsida

Besök i Hagby ekopark

Lördag den 19 eller söndag den 20 maj kl. 10.00

För inte så länge sedan fanns det en grund slättsjö på platsen där nu den konstgjorda kullen Hagby ekopark ligger. Vi studerar hur växtligheten utvecklas, samtidigt som vi följer upp det intressanta fågellivet.

Anmälan till Hasse Nordin (se sidan 2) torsdag den 17 maj

Lär dig att känna igen de vanligaste ängsväxterna

Datum bestäms senare, troligen i början av juni

Gullviva, mandelblom, kattfot och blå viol känner vi alla igen från Taubes visa, men hur ser de ut i verkligheten? Välkommen att följa med på en tur bland våra vanligaste ängsväxter. Utflykten arrangeras i Skålhamra kvighage tillsammans med Täby Hembygdsförening.

Information och anmälan till Hasse Nordin (se sidan 2) fredag den 25 maj.

Fladdermusguidning

Under en augusti-kväll kl. 20.30, exakt datum meddelas senare på vår hemsida.

Följ med på spaning efter fladdermöss i sena augustikvällen. Hans-Georg Wallentinus delar med sig av sina kunskaper och guidar oss några timmar. Vi kan hoppas få både se och höra de olika fladdermusarter som finns vid Näsby slottspark.

Samling vid grinden vid ingången. Ta gärna med ficklampa och fika.

► Kalendarium augusti 2017–juni 2018

Hösten 2017

Torsd 24 augusti, kl 20.00	Fladdermusguidning i Näsby Slottspark
Början av september	Mindfulness-vandring
Lör 7 okt eller sönd 8 okt	Spaning efter höstens flyttfåglar
Sön 15 okt	Delta i och lär mer om skötsel av ekar i Viggbyholms ekbacke
Sön 12 nov	Fortsättning på skötsel av ekarna i Viggbyholms ekbacke
Tis 22 nov	Temakväll: Människans förhållande till naturen
Tis 5 dec	Adventskaffe med bildföreläsning

Våren 2018

Månd 8 januari	Föredrag av Sebastian Kirppu: Vad är det egentligen som händer med den svenska skogen?
Sön 18 februari	Täby holkhögskola
Tis 6 mars	Årsmöte
Sön 11 mars	Delta i och lär mer om skötsel av ekar i Viggbyholms ekbacke
Sön 25 mars	Fortsättning på skötsel av ekarna i Viggbyholms ekbacke
Lör 12 eller sön 13 maj	Lär dig att känna igen de vanligaste fåglarna
Lör 19 eller sö 20 maj	Besök i Hagby ekopark
Början av juni	Lär dig att känna igen de vanligaste Ängsväxterna
Slutet av augusti, kl 20.30	Fladdermusguidning i Näsby Slottspark

B Föreningsbrev
PORTO BETALT

Täby Naturskyddsförening
c/o Kathrin Wemgård
Armébacken 16
187 64 Täby

Välkommen att följa med oss ut!

Framsidas fotografi av rävungen är taget vid Rönningesjön av Cecilia Wemgård och bilden nedan är också tagen vid Rönningesjön av Cecilia Wemgård en tidig maj-morgon.

Se kalendarium på sid 15.

Vill du bli medlem i Naturskyddsföreningen?

Gå in på vår hemsida <http://taby.naturskyddsforeningen.se/>
och tryck på den gröna knappen med
texten '**BLI MEDLEM NU**'
eller ring **Naturskyddsföreningens kansli 08-702 65 00**